

ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS DĖL ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS

2014 m. gegužės 29 d. Nr. T1- 2117
Šilutė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu ir Savivaldybės tarybos veiklos reglamento 217.2.3 punktu, Šilutės rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

Pritarti Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2013 metų veiklos ataskaitai (pridedama).

Savivaldybės meras

Šarūnas Laužikas

Parengė

Jolita Stonkuvienė
2014-05-14

PATVIRTINTA
 Šilutės rajono savivaldybės tarybos
 2014 m. gegužės 29 d. sprendimu
 Nr. T1-2117

ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Šilutė
 2014

TURINYS

ĮŽANGA	
1. TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS	3
1.1. Veiklos planas	3
1.2. Audito apimtis	5
1.3. Žmogiškieji ištekliai. Kvalifikacija	5
1.4. Tarnybos finansavimas	7
1.5. Bendradarbiavimas	7
2. VEIKLOS REZULTATAI	7
2.1. Savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo rinkinio ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditas	10
2.1.1. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas	10
2.1.2. Savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys	11
2.1.3. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir Savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos vertinimas	12
2.3. Išvados dėl paskolų	13
2.4. Finansiniai ir teisėtumo 2013 metų auditai	14
2.4.1. Juknaičių pagrindinė mokykla	14
2.4.2. Švėkšnos „Saulės“ gimnazija	15
2.4.3. Saugų J. Mikšo pagrindinė mokykla	15
2.4.4. Savivaldybės administracija	15
2.5. Audito procedūros kituose subjektuose	15
2.5.1. Šilutės lopšelis - darželis „Žibutė“	15
2.5.2. Rusnės pagrindinė mokykla	16
2.5.3. Šilutės Vydūno gimnazija	16
2.5.4. Valstybės biudžeto 2013 metų specialiosios tikslinės dotacijos, panaudojimo teisėtumo vertinimas	16
2.5.5. Savivaldybės administracija. Darbo užmokestis. Privatizavimo fondas. Specialioji programa	17
2.5.6. Vilkyčių pagrindinė mokykla	17
2.5.7. Traksėdžių pagrindinė mokykla	17
2.5.8. Šilutės r. vaikų meno mokykla	18
2.5.9. Pamario pagrindinė mokykla	18
2.5.10. Šilutės lopšelio - darželio „Žibutė“	18
2.5.11. Katyčių pagrindinė mokykla	18
2.5.12. Švėkšnos specialioji mokykla	18
3. AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS	19
3.1. Audito kokybės kontrolės sistema ir stebėseną	19
3.2. Tarnybos išorinė peržiūra	20
4. BENDROSIOS NUOSTATOS	19

IŽANGA

Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra Savivaldybės tarybai atskaitingas viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba yra nepriklausoma Savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurios veikla grindžiama teisėtumo, viešumo, objektyvumo, profesionalumo, nepriklausomumo principais.

VIZIJA – esame kompetentinga ir nepriklausoma kontrolės ir audito tarnyba, kuria pasitikima.

MISIJA – skatinti efektyvų viešųjų finansų naudojimą ir turto valdymą.

VERTYBĖS – vertiname nepriklausomą, profesionalų ir sąžiningą komandinį darbą. Mūsų santykiai su audituojamais subjektais grįsti pagarba ir pasitikėjimu.

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatytas funkcijas ir suteiktus įgaliojimus, Tarnyba atlieka išorės finansinį ir teisėtumo bei veiklos auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse, rengia ir teikia Tarybai išvadą dėl Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, išvadas dėl Savivaldybės paskolų ėmimo, viešojo ir privataus sektorių partnerystės.

Atlikdami auditus pagal Tarptautinius audito standartus, Valstybinio audito reikalavimus, metodikas ir kitus teisės aktus, kasmet planuojame veiklos strategiją, savarankiškai parengiame audito programas, pasirenkame audito procedūras, nustatome veiklos prioritetus, privalome būti politiškai neutralūs, objektyvūs ir nešališki. Visas audito darbas privalo būti įformintas darbo dokumentais. Tarnybos darbuotojai nuolat siekia, kad kiekvienas auditas būtų išsamus, objektyvus, pagrįstas patikimais įrodymais, o išvados atspindėtų esmines problemas. Audito reikšmė neabejotinai yra svarbi, nes auditas yra viešojo sektoriaus valdymo sistemos elementas, padedantis atskleisti naujus ekonomijos šaltinius visuose valdymo lygmenyse ir padaliniuose. Audito pagalba atskleidžiamos silpniausios veiklos grandys ir nepanaudoti ištekliai. Auditas parodo, ar taupiai naudojamas turtas, ar laiku vykdomi įsipareigojimai, ar ekonomiškai ūkininkaujama, ar griežtai laikomasi finansinės drausmės ir pan. Jo teikiama informacija yra tikra, tiksli, objektyvi, patikima, turi didelę įrodomąją galią, nes padeda spręsti konkrečius tikslus ir uždavinius. Vienas iš pagrindinių auditorių uždavinių, atliekant auditą, yra įvertinti vidaus kontrolės veiksmingumą, kuris parodo subjekto bendrą ar atskiros veiklos būklę¹.

Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2013 metų veiklos ataskaita parengta, vykdamas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, Šilutės rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, Tarnybos veiklos nuostatus ir 2013 metų veiklos planą. Ši ataskaita yra skirta Šilutės rajono savivaldybės tarybai (toliau – Savivaldybės tarybai) bei Šilutės rajono savivaldybės bendruomenei. Ataskaitoje pateikiame informaciją apie Tarnybai nustatytas pagrindines funkcijas, Tarnybos atliktus darbus išorės audito srityje ir jų rezultatus. Audito praktika rodo, kad vienas iš pagrindinių nepriklausomumo principų yra veiklos viešinimas. Visos Tarnybos atliktų auditų ataskaitos ir išvados, metiniai veiklos planai bei kita informacija skelbiama Savivaldybės interneto portale www.silute.lt, nuorodoje – „Kontrolės ir audito tarnyba“.

---

¹ <http://www.mokslas.net/finansai/auditas/>

1. TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Tarnyba savo veiklą organizavo pagal Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2013-2015 metų strateginį veiklos planą, kuriame, atsižvelgiant į atliktą aplinkos ir išteklių analizę, pateikta Tarnybos misija, strateginis tikslas, veiklos prioritetas, uždaviniai ir priemonės strateginiam tikslui pasiekti. Suformuota programa ir, atžvelgiant į Savivaldybės tarybos patvirtintus Tarnybai asignavimus, numatyti finansavimo šaltiniai programai įgyvendinti.

Tarnybos veikla buvo planuojama ir organizuojama, atsižvelgiant į teisės aktais nustatytas veiklos sritis, veiklos prioritetus, veiklos planą bei patvirtintą Tarnybos darbuotojų skaičių.

1.1. Veiklos planas

Veiklos planas rengiamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją, vadovaujantis prioritetų parinkimo, išankstinio tyrimo, objektyvumo, nešališkumo, apolitiškumo ir audito sudėtingumo vertinimo principais.

Tarnybos 2013 metų veikla buvo suplanuota ir vykdoma taip, kad užtikrintų prioritetinių užduočių – išvados dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos, dėl pateiktų tvirtinti biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo nustatytais terminais. Pirmenybė teikiama toms audito sritims, kurias privalome audituoti pagal įstatymą.

Rengiant 2013 metų veiklos planą, atlikta Tarnybai teisės aktais nustatytų privalomų ir kitų funkcijų analizė, reikšmingų audito sričių ir Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų atranka, nustatyti kiekybiniais (skiriamų asignavimų dydis) ir kokybiniais (ankstesnio audito data) aspektais reikšmingi audito subjektai. Audito planavimo etapo metu parengta 2013 metų audito strategija:

- *Dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir Savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos:*

Savivaldybės administracijoje, pagal ankstesnių auditų rezultatus, nustatyta didelė rizika turto registravimo, turto nuomos, panaudos srityse, netinkamai atliekama inventorizacija. Atrinktos 10 įstaigų, kuriose atlikome pagrindines procedūras turto užpajamavimo, registravimo, naudojimo, valdymo, nurašymo srityje.

- *Dėl išdo pajamų:*

įvertinome išdo apskaitoje sąskaitų likučių teisingumą pagal pajamų rūšis. Įvertinsime išdo finansinę atskaitomybę.

- *Dėl dotacijų:*

atlikome baigiamojo ciklo elementų audito procedūras, siekiant įsitikinti, ar visos skirtos valstybės dotacijos užregistruotos atitinkamose sąskaitose ir nurodytos finansinėse ataskaitose.

- *Dėl asignavimų:*

2013 m. biudžete patvirtinti 47 asignavimų valdytojai. Įvertinus ankstesniais metais atliktų auditų rezultatus, atsižvelgiant į skiriamų SB lėšų dydį 5-iose Savivaldybės administracijos vykdomose programose, kurios apima iš viso 65 698,2 tūkst. Lt arba 61,9 proc. 2013 m. biudžeto asignavimų, atlikome audito procedūras.

- *Audito strategija dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio:*

atliekant biudžeto vykdymo auditą pagrindinis mūsų audituojamas subjektas yra Savivaldybės administracija, kadangi jai tenka 44,9 % (administracija 40%, administracijos direktoriaus rezervas, 11 seniūnijų) visų biudžeto asignavimų. Todėl šiame subjekte atlikome didelės apimties pagrindines audito procedūras bei 6-iose atrinktose BĮ.

- *Audito strategija dėl paskolų:*

patikrinome, ar paskolos buvo naudojamos pagal paskirtį, tik investiciniams projektams vykdyti, ar neviršytas paskolų limitas, ar teisingai atvaizduotos ataskaitose.

- *Audito strategija dėl konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio:*

Šilutės rajono savivaldybės subjektų grupę sudaro 56 viešojo sektoriaus subjektai; jų finansinių ataskaitų rinkinių įtraukia į 2013 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį.

Tarnyba be tiesioginių pareigų, susijusių su audito veikla, vykdė ir kitas jai priskirtas funkcijas, pagal savo kompetenciją leido įsakymus, rengė tvarkas ir taisykles, kuriomis vadovaujasi savo veikloje, tvarkė archyvinius dokumentus, dalyvavo Tarybos ir Komitetų pasėdžiuose bei Savivaldybių kontrolierių asociacijos pasitarimuose, periodiškai kas ketvirtį už savo veiklą atsiskaitė Kontrolės komitetui. Parengė Tarnybos 2014-2016 metų strateginį veiklos planą, kuriame, atsižvelgiant į atliktą aplinkos ir išteklių analizę, pateikta Tarnybos misija, strateginis tikslas, veiklos prioritetas, uždaviniai ir priemonės strateginiam tikslui pasiekti. Suformuota programa ir, atsižvelgiant į Tarybos patvirtintus asignavimus, numatyti finansavimo šaltiniai programai įgyvendinti.

Ataskaitiniu laikotarpiu Tarnyba savo veiklą vykdė vadovaudamasi metiniu veiklos planu. Tarnybos 2013 metų veiklos plano projektas Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete (toliau-Kontrolės komitetas) apsvarstytas 2012 metų spalio 18 d. posėdyje (protokolas Nr. T3- (115)). Veiklos planas nustatytais teisės aktų terminais pateiktas Valstybės kontrolei. Parengus 2013 metų audito strategiją, patikslinus atrinktus subjektus auditams bei audito procedūroms atlikti 2013 metų veiklos planas buvo patikslintas, suderinus su Kontrolės komitetu (Kontrolės komiteto 2013 metų rugsėjo 17 d. posėdis (protokolas Nr. T3- 215 (20)), Savivaldybės kontrolieriaus 2013 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. K5-5.

1.2. Audito apimtis

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktą numato, kad Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba „atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės kontroliuojamose įmonėse“.

Finansinių auditų tikslas – įvertinti audituojamo subjekto (konsoliduotųjų) finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir gauti pakankamą užtikrinimą, kad jie parodo tikrą ir teisingą vaizdą.

Teisėtumo audito tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą, kad lėšos ir turtas yra valdomi, naudojami, disponuojami jais teisėtai ir jie naudojami įstatymais nustatytiems tikslams. Teisėtumo vertinimui taip pat priskiriamas biudžeto planavimo, ekonomiškumo ir galimo viešojo intereso pažeidimas.

Finansinio audito ciklas nesutampa su kalendoriniais metais, nes audituojami subjektai metinius biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinius, apie kurių teisingumą auditorius turi pareikšti nepriklausomą nuomonę, sudaro tik kalendoriniams metams pasibaigus. Todėl finansiniai (teisėtumo) auditai nesibaigia su kalendorinių metų pabaiga. Veiklos plane numatyti baigiamieji praėjusių metų auditai ir einamųjų metų auditai.

Tarnybos 2013 metų auditų subjektai ir sritys:

- Savivaldybės 2013 m. biudžeto pajamos (patikslintos) 105 198,0 tūkst. Lt.
- Savivaldybės 2013 metų biudžeto išlaidos (patikslintos) 104 843,6 tūkst. Lt, kurios skirtos 48 asignavimų valdytojams, iš jų: 32 švietimo, 9 kultūros ir meno įstaigos, 1 sporto, 5 socialinių paslaugų, 1 sveikatos įstaiga.

- Kitos savivaldybės biudžetinių įstaigų pajamos (tikslinis finansavimas valstybės biudžeto lėšomis, parama ir kt.).

- Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nefinansinio turto, kurį Savivaldybės biudžetinės įstaigos patikėjimo teise valdo, naudoja ir disponuoja juo, 2012-12-31 balansinė vertė – 297 660,6 tūkst. Lt, ilgalaikis materialusis turtas – (balansinė vertė) 295 431,2 tūkst. Lt. Ilgalaikis nematerialusis turtas -1 503,0 tūkst. Lt, atsargos – 544,0 tūkst. Lt.

- Savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2012-12-31 balansinė vertė iš viso – 74 802,4 tūkst. Lt, iš jų: ilgalaikis materialusis turtas – (balansinė vertė) 74 791,2 tūkst. Lt.

2013 m. sausio 1 d. Savivaldybei priklausantis kapitalas buvo:

- Savivaldybės 5 viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų finansinio turto įnašo vertė – 2 458,27 tūkst. Lt.

- 3-ių kontroliuojamų uždarytų akcinių bendrovių UAB „Šilutės autobusų parkas“, UAB „Šilutės šilumos tinklai“, UAB „Šilutės vandenys“ ir UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“, kurių finansinio turto vertė – 53 867,55 tūkst. Lt.

- Kiti subjektai, kuriems skiriamos Savivaldybės biudžeto lėšos bei perduodamas valdyti Savivaldybės turtas (sporto, jaunimo, kultūros, socialinės ir kt. organizacijos ir kt.).

1.3. Žmogiškieji ištekliai. Kvalifikacija

Kontrolės ir audito tarnybos Savivaldybės tarybos žmogiškieji ištekliai kokybine prasme nėra dideli – 2013 metais dirbo trys valstybės tarnautojai: Savivaldybės kontrolierė Jolita Stonkuvienė – įstaigos vadovė, turinti aukštąjį universitetinį inžinerinį ir teisinį išsilavinimą bei 16 metų patirtį šiame darbe, kontrolierės pavaduotoja Judita Subačienė, turinti aukštąjį universitetinį ekonominį išsilavinimą bei 16 metų darbo patirtį ir vyriausioji specialistė Rasa Balandienė, turinti aukštąjį universitetinį buhalterinį išsilavinimą ir 2,5 metų darbo patirtį.

Savivaldybės tarybos – nustatytas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų pareigybių skaičius Kontrolės ir audito tarnyboje – 3. Nuolatinis tobulėjimas ir mokymasis yra būtina sąlyga profesionaliam auditui atlikti, tačiau susiduriama ir su tam tikromis problemomis. Nuolat keičiama ir taip sudėtinga audito atlikimo metodika, kuriai reikia tinkamo kvalifikacinio pasirengimo. Nuo 2013 metų pasikeitus Valstybinio audito reikalavimams ir metodikoms², finansinius ir teisėtumo auditus atliekame vadovaudamiesi Tarptautiniais audito standartais (TAS), o teisėtumo auditą – Atitikties audito, susijusio su finansinių ataskaitų gairėmis (TAAIS 4000-4200). Tarptautiniuose audito standartuose ir Valstybinio audito reikalavimuose, kuriais vadovaujasi Tarnyba, nustatyta auditą atliekančių darbuotojų pareiga – nuolat atnaujinti žinias ir tobulinti įgūdžius, reikalingus auditui atlikti. Vienas svarbiausių veiksnių, leidžiantis užtikrinti tinkamą ir efektyvų audito atlikimą, yra valstybės tarnautojo profesinė kompetencija. Reikalavimai Tarnybos darbuotojams yra nuolat didinami profesionalumo, atsakomybės, veiklos viešumo ir kitais aspektais. Norint išlaikyti tinkamą specialistų kompetenciją, būtina užtikrinti savalaikį ir efektyvų mokymą.

Plečiant Tarnybai priskirtas funkcijas, įvertinus poreikius, – sudaryta tarnautojų mokymo programa. Pagrindinis dėmesys gilinant profesinius gebėjimus skirtas viešojo sektoriaus apskaitos finansinės atskaitomybės standartams, finansinių ataskaitų bei konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditams ir kitais aktualiais funkcijoms vykdyti klausimais. Darbuotojai 2013 metais dalyvavo 10 seminarų ir kvalifikaciją tobulino daugiau kaip 50 valandų per metus, išleista 2,75 tūkst. Lt arba

² Valstybės kontrolieriaus 2013-01-11 įsakymu patvirtinta nauja Finansinio ir teisėtumo audito vadovo redakcija. Šis Finansinio ir teisėtumo vadovas aiškina tarptautinius audito standartus ir praktinius jų taikymo aspektus.

2,02 proc. darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų, vienam valstybės tarnautojui skirtos mokymo lėšos - 0,9 tūkst. Lt. Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas parodytas 1 lentelėje.

Kvalifikacijos kėlimas 2013 metais

1 lentelė

Eil. Nr.	Seminaro tema	Išklausyta valandų			Finansavimo šaltiniai
		Sav. kontr.	Kontr. pav.	Vyr. spec.	
1.	Finansinės atskaitomybės pagal VSAFAS analizė	-	8	8	SB lėšos.
2.	„Viešieji pirkimai paprastai“	6	-	-	SB lėšos.
3.	Žemesnio lygio biudžeto vykdymo apskaitos ir ataskaitų sudarymo ypatumai ir susijusių teisės aktų pakeitimų komentarai	-	-	6	SB lėšos.
4.	Finansinio ir teisėtumo audito metodikos aktualijos	12	12	12	S B lėšos.
5.	Veiklos audito metodikos aktualijos	8	8	8	SB lėšos.
6.	VSAFAS praktinis taikymas: 2013 metų naujovės	-	8	8	SB lėšos.
7.	Darbo teisės ir darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais	3	-	-	nemokamas
8.	Infolex. Mokymai vartotojams.	2	2	2	nemokamas
9.	Finansinių ataskaitų, sudarytų pagal VSAFAS, auditas	12	12	12	SKA, SB lėšos.
10.	Mokinio krepšelio lėšų planavimas ir naudojimas 2014 metais..	8	-	-	SB lėšos.
	Iš viso	51	50	56	

1.4. Tarnybos finansavimas

Kontrolės nepriklausomybė yra tiesiogiai susijusi su Kontrolės ir audito tarnybos ir jos darbuotojų nepriklausomumu, atskirų finansinių išteklių turėjimu bei jų naudojimu. Tarnyba, kaip ir kitos biudžetinės įstaigos, kasmet rengia savo veiklos programą finansavimui iš Savivaldybės biudžeto. Taryba Savivaldybės biudžete Kontrolės ir audito tarnybai nustato skiriamų asignavimų dydį. Finansinį, ūkinį, materialinį aptarnavimą atlieka Savivaldybės administracija pagal 2009 m. kovo 25 d. pasirašytą sutartį Nr. R5-(9.40)-234. Gauti asignavimai 2013 metais sudarė 195,00 tūkst. Lt ir atvaizduoti 2 lentelėje.

Tarnybai skirti ir panaudoti asignavimai

2 lentelė, tūkst. Lt

Pavadinimas	Asignavimų planas (patikslintas)	Panaudoti asignavimai
Darbo užmokestis	138,6	138,6
Socialinio draudimo įmokos	41,8	41,8
Prekių ir paslaugų naudojimas	13,6	13,6
Kitos išlaidos	1,0	1,0
Iš viso	195,0	195,0

1.5. Bendradarbiavimas

Neatsiejama įstaigos veiklos dalis yra bendravimas ir bendradarbiavimas. Turime sukaupę pakankamai žinių ir patirties, kuria galime dalintis su kitomis institucijomis, teikti pasiūlymus dėl bendrų veiklos rezultatų tobulinimo. Siekdami didinti audito poveikį, dalytis profesine audito patirtimi ir auditorių darbo praktika, plačiau spręsti viešojo sektoriaus veiklos problemas, nuolat bendraujame ir bendradarbiaujame su audituojamais subjektais. Mus ir asignavimų valdytojus sieja bendras tikslas, kad Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas būtų naudojami pačiu efektyviausiu būdu.

Bendraudami su Kontrolės komitetu siekiame didinti audito poveikį ir audito ataskaitose pateiktų audito rekomendacijų įgyvendinimo kontrolę.

Kontrolės ir audito tarnyba jau ne vienus metus glaudžiai bendradarbiauja su Valstybės kontrole. Šis bendradarbiavimas svarbus abiem šalims, kadangi Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsniu – pavesta atlikti viešojo sektoriaus subjektų metinių ataskaitų rinkinių auditą. Siekdami kuo efektyviau panaudoti turimus išteklius, didinti auditų kokybę ir veiklos procesų optimizavimą, Valstybės kontrolė ir Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba jau antrus metus iš eilės pasirašė susitarimą, kuriuo susitariama bendradarbiaujant teikti tarpusavio pagalbą ir informaciją dėl audito strategijų, audito programų ir audito procedūrų, įvertinant Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito rezultatus. Tai padeda dalytis profesine audito patirtimi, gerą audito praktiką ir plėtoti bendradarbiavimą išorės audito klausimais.

2. VEIKLOS REZULTATAI

Tarnyba, siekdama strateginio tikslo: „*Skatinti pažangų Savivaldybės išteklių ir turto valdymą, naudojimą, efektyvios kontrolės sistemos sukūrimą bei Savivaldybės funkcijų ir viešojo sektoriaus veiklos vykdymą*“, įvykdė 2013 metų veiklos plane nustatytas užduotis ir atliko suplanuotus bei neplaninius ribotos apimties finansinius auditus, susijusius su paskolų ėmimu.

Audito prioritetas – audito kokybė. Tarnyba siekė, kad auditai būtų atliekami pagal Valstybinio audito reikalavimus, kurie nustato, kad auditą planuotume ir atliktume taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą dėl finansinės atskaitomybės, planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitų duomenų tinkamo ir teisingo pateikimo, Savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumo, kad išvados būtų objektyvios, o rekomendacijos įgyvendinamos. Nuo atlikto audito kokybės priklauso ne tik audito rezultatai, jo poveikis finansų valdymui ar veiklos gerinimui, bet ir aplinkos požiūris į audito esmę ir jo teikiamą naudą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio nuostatomis, atliktų auditų ataskaitos ir išvados buvo teiktos audituotų subjektų vadovams, Savivaldybės merui, Administracijos direktoriui, Vyriausybės atstovui Klaipėdos apskrityje, Tarybos Kontrolės komitetui. Minėtame komitete periodiškai, kas ketvirtį, buvo apsvarstomi auditų metu nustatyti dalykai, pateiktos išvados, rekomendacijos.

Tarnyba 2013 metų I pusmetį baigė finansinius (teisėtumo) auditus, pradėtus 2012 metais. Visi atlikti finansiniai (teisėtumo) auditai buvo Šilutės rajono savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ataskaitų ir Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio sudėtinės dalys. Audito procedūros buvo atliktos reikšmingiausiose Mokinio krepšelio, darbo užmokesčio, ilgalaikio turto srityse. Auditai pradėti 2013 metais baigiami (baigti) 2014 metais. Finansinių ir teisėtumo auditų apimtis 2013 metais atvaizduota 3 lentelėje.

FINANSINIŲ IR TEISĖTUMO AUDITŲ APIMTIS 2013 METAIS

3 lentelė

AUDITUOTI SUBJEKTAI	
Savivaldybės 2012 metų ataskaitų auditai	<ol style="list-style-type: none"> Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, kurį sudaro: <ul style="list-style-type: none"> – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, įskaitant Savivaldybės skolos ataskaitas, – konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys; Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir valstybės patikėjimo teise valdomo turto ataskaitos pagal 2012 m. gruodžio 31 d.

2012 M. PRADĖTI IR 2013 METAIS UŽBAIGTI AUDITAI	
2012 metų finansiniai (teisėtumo) auditai	3. Rusnės specialiosios mokyklos (2013-04-03 ataskaita Nr. K1-3, Išvada 2013-04-03 Nr. K1-3/1) 4. Švėkšnos specialiosios mokyklos (2013-04-07 ataskaita Nr. K1-4, 2013-04-09 išvada Nr. K1-4/1)
Audito procedūros, darbo užmokesčio, prekių paslaugų, Valstybės biudžeto lėšų (mokinio krepšelio), turto valdymo ir naudojimo juo srityse.	5. Usėnų pagrindinės mokyklos 6. Šilutės švietimo pagalbos tarnybos 7. Rusnės pagrindinės mokyklos 8. Visuomenės sveikatos biuro 9. Vydūno gimnazijos 10. F. Bajoraičio viešosios bibliotekos 11. Šilutės senelių globos namų 12. Žemaičių Naumiesčio gimnazijos 13. Šilutės Pamario pagrindinės mokyklos 14. Martyno Jankaus pagrindinės mokyklos 15. Šilutės lopšelio darželio „Gintarėlis“ 16. Šilutės lopšelio darželio „Raudonkepuraitė“ 17. Savivaldybės administracijos 18. Savivaldybės administracijos – išdo
Ribotos apimties finansinis (teisėtumo) auditas	19. Savivaldybės administracijos Privatizavimo fondo (audito 2013-04-29 ataskaita Nr. K1-5) 20. Savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos (audito 2013-05-23 ataskaita Nr. K1-6)
2013 METAIS PRADĖTI IR 2014 METAIS BAIGIAMAI AUDITAI	
Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ir valstybės patikėjimo teise valdomo turto ataskaitos auditas	
Audito procedūros, darbo užmokesčio, prekių paslaugų, Valstybės biudžeto lėšų (mokinio krepšelio), turto valdymo ir naudojimo juo srityse.	1. Vydūno gimnazijos 2. Rusnės pagrindinės mokyklos 3. Lopšelio-darželio „Žibutė“ 4. Šilutės Pamario pagrindinės mokyklos 5. Švėkšnos specialiosios mokyklos 6. Traksėdžių pagrindinės mokyklos 7. Vilkyčių pagrindinės mokyklos 8. Šilutės rajono vaikų meno mokyklos 9. UAB „Šilutės vandenys“. 10. Katyčių pagrindinės mokyklos 11. Savivaldybės administracijos 12. Savivaldybės administracijos – išdo 13. Savivaldybės administracijos Privatizavimo fondo 14. Savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos
2013 metų finansiniai (teisėtumo) auditai	15. Savivaldybės administracijos dėl negyvenamųjų patalpų naudojimo (2014-04-18 ataskaita Nr. K1-2, Išvada 2014-04-18 Nr. K1-2/1) 16. Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos; (2014-05-02 ataskaita Nr. K1-3, Išvada 2014-05-02 Nr. K1-3/1) 17. Saugų J. Mikšo pagrindinės mokyklos (2014-05-02 ataskaita Nr. K1-4, Išvada 2014-05-02 Nr. K1-4/1); 18. Savivaldybės administracijos dėl gyvenamųjų patalpų naudojimo (2014-

	05-05 ataskaita Nr. K1-5, Išvada 2014-05-05 Nr. K1-5/1 19. Juknaičių pagrindinės mokyklos (2014-05-06 ataskaita Nr. K1-6, Išvada 2014-05-06 Nr. K1-6/1)
Ribotos apimties finansinis (teisėtumo) auditas	20. Savivaldybės administracijos dėl ilgalaikės paskolos refinansavimo 21. Savivaldybės administracijos dėl ilgalaikės paskolos iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų investicijų projektams finansuoti. 22. Savivaldybės administracijos dėl trumpalaikės paskolos. 23. Savivaldybės administracijos dėl ilgalaikių paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų investicijų projektams įgyvendinti.

Auditai atlikti siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad subjektų 2012 metų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų ir Savivaldybės lėšos, ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojami jais teisėtai.

Apie biudžetinėms įstaigoms pateiktas rekomendacijas, nustatytas klaidas, pastebėjimus, kurių auditai buvo pradėti 2012 metais ir baigti 2013 metais, jau analizavome ir pateikėme Kontrolės ir audito tarnybos 2012 metų veiklos ataskaitoje (Tarybos 2013-05-30 sprendimas Nr. T1-778). Su ja galima susipažinti Savivaldybės portale www.silute.lt nuorodoje – „Kontrolės ir audito tarnyba“.

2.1. Savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo rinkinio ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditas

Vykdydami Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymų nuostatas, atlikome Savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo rinkinio ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą. Savivaldybės administracijai pateiktoje Finansinio (teisėtumo) audito 2013-06-14 ataskaitoje Nr. K1-8 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio audito rezultatų“ pateikėme 15 rekomendacijų. Kitoms audituotoms įstaigoms, kurios buvo šio audito sudėtinės dalys, raštuose ir audito ataskaitose buvo pateikta 94 rekomendacijos nustatytų neatitikimų pašalinimui. Ši ataskaita ir išvados Savivaldybės tarybai buvo teiktos 2013-06-27 posėdyje.

Audito metu buvo vertinama:

- ✓ Savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys,
- ✓ Savivaldybės 2012 m. finansinių ataskaitų rinkinys,
- ✓ Savivaldybės 2012 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys bei Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaita.

2.1.1. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas

Pagal Finansų ministro patvirtintą 2012 metų konsolidavimo schemą Šilutės rajono savivaldybės subjektų grupę sudaro 56 viešojo sektoriaus subjektai. Vertinimo metu nustatyta, kad visi viešojo sektoriaus subjektai pateikė duomenis viešojo sektoriaus ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS).

Į konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį yra įtrauktos Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų 2012 metų finansinės ataskaitos:

- 49 biudžetinės įstaigos,
- 5 sveikatos priežiūros viešosios įstaigos,
- Šilutės rajono savivaldybės įždas;
- Šilutės rajono savivaldybės privatizavimo fondas.

Taip pat į šį ataskaitų rinkinį yra įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis šių bendrovių ir įstaigų nuosavas kapitalas:

- 4 kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės: UAB „Šilutės autobusų parkas“, UAB „Šilutės šilumos tinklai“, UAB „Šilutės vandenys“, UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“;

- 3 Savivaldybės kontroliuojamos viešosios įstaigos, nepriskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų: VšĮ „Šilutės krepšinis“, VšĮ „Šilutės sportas“, VšĮ „Pasienio žuvys“.

Rengiant konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį konsoliduotos Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos. Parengtą 2012 m. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį tikrinome ir analizavome šiais aspektais: ataskaitų loginius ryšius, pateiktas sumas, ar pateikta visa reikiama informacija, pateiktų duomenų ženklai, duomenų išeliminavimas, turto paskirtis, finansavimo šaltiniai. Pateikėme sąlyginę nuomonę išvadoje³:

Sąlyginės nuomonės dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pagrindas:

1. Nesivadovaujant 17-ojo VSAFAS ir 22-ojo VSAFAS nuostatomis, Savivaldybės administracijos Centralizuota buhalterija 2012-12-31 neatliko išankstinių apmokėjimų vertinimo procedūrų. Dėl šios priežasties išankstiniai apmokėjimai neteisingai atvaizduoti 2012-12-31 Finansinės būklės ataskaitoje.

2. Nesivadovaujant 18-ojo VSAFAS nuostatomis, Administracijos apskaitoje nebuvo suformuoti, užregistruoti ir 2012 metų finansinėse ataskaitose neatvaizduoti atidėjiniai.

3. Nesivadovauta 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir Savivaldybės administracijos Apskaitos politikos nuostatomis, kad baigus rekonstrukcijos ar statybos darbus, turi būti didinama ilgalaikio turto įsigijimo savikaina. Dėl laiku neatliktos apskaitos registro „Didžioji knyga“ sąskaitos 1210 „Nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai“ uždarymo ūkinės operacijos, 2012-12-31 FBA, 2012-12-31 Aiškinamojo rašto priede 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ Savivaldybės administracijos ilgalaikis materialusis turtas neteisėtai padidintas 18 661,853 tūkst. Lt, užpajamuotas du kartus.

4. Konsolidavime dalyvaujančių viešojo sektoriaus subjektų pateikti duomenys VSAKIS nėra visiškai teisingi ir patikimi dėl šios Ataskaitos 5.3, 7, 9 skyriuose⁴ nurodytų klaidų ir netikslumų ilgalaikio turto apskaitos srityje bei nustatytų klaidų ir netikslumų žemesniojo lygio biudžetinių įstaigų finansinių ataskaitų rinkiniuose.

2.1.2. Savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys

Savivaldybės 2012 metų biudžete patvirtinta dešimt programų, Savivaldybės biudžeto asignavimai paskirstyti 49 asignavimų valdytojams, iš kurių Savivaldybės administracijai skiriama apie 46,4% visų asignavimų. Finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta konsoliduotojoje finansinės būklės ataskaitoje, 2012 m. pradžioje buvo iš viso 265 121,6 tūkst. Lt, pabaigoje – 302 889,2 tūkst. Lt.

Kontrolės ir audito tarnyba atliko biudžetinių įstaigų metinių finansinių ataskaitų rinkinių arba finansinės būklės ataskaitų (toliau – FBA) vertinimą. Nustatytos klaidos ir netikslumai

³ Finansinio (teisėtumo) audito išvada 2013-06-17 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio“ Nr. K1-8/2.

⁴ Finansinio (teisėtumo) audito ataskaita 2013-06-14 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio audito rezultatų“ Nr. K1-8.

biudžetinių įstaigų finansinėse ataskaitose turėjo reikšmingos įtakos Savivaldybės 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui ir patikimumui⁵.

Pateikėme:

- *Sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio. Jos pagrindas* - įstaigos nesilaikė Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies reikalavimų ir Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos 2.1.1. „Darbo užmokestis“ straipsnio. Įstaigos nenumatė (neplanavo) 2012 metais iš minėto straipsnio darbuotojams mokėti už dvi pirmąsias nedarbingumo dienas įstaigos lėšomis (nedarbingumo pašalpa) bei išeitines išmokas darbuotojams. Neteisėtai iš straipsnio 2.1.1. „Darbo užmokestis“ darbuotojams išmokėta – 131,37 tūkst. Lt, iš jų: MK – 114,27 tūkst. Lt, SB - 17,1 tūkst. Lt. Biudžeto įvykdymo 2012-12-31 ataskaitoje įstaigų funkcijoms skirtos asignavimų darbo užmokesčio kasinės išlaidos nurodytos 131,7 tūkst. Lt didesnės, o darbdavio socialinės paramos kasinės išlaidos 131,37 tūkst. Lt mažesnės.

- *Sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Jos pagrindas:*

1. Pažeidžiant Biudžeto sandaros įstatymo 29 straipsnio nuostatas, sausio mėnesio asignavimai darbo užmokesčiui įstaigose buvo naudojami neteisingai, – Savivaldybės tarybai nepatvirtinus 2012 metų biudžeto, buvo mokami priedai (Pamario pagrindinė mokykla, Švėkšnos specialioji mokykla, Administracija).

2. Nesilaikant Biudžeto sandaros įstatymo reikalavimų, – Privatizavimo fondo 2012 metų II-ojo ketvirčio sąmatoje nebuvo tikslintos išlaidos pagal straipsnius. Iš Sąmatos 4.9. straipsnio „Pradinio įnašo grąžinimai“ neteisėtai panaudota 57,597 tūkst. Lt Privatizavimo fondo asignavimų.

3. Nesivadovaujant 8-ojo VSAFAS nuostatomis, sąskaitoje 2070001 „Kitas turtas, skirtas parduoti“ neužregistruoto turto, skirto parduoti suma sudarė 313,4 tūkst. Lt.

4. Nustatytas Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2012 metų ataskaitos ir Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2013 m. sausio 1 d. ataskaitos (Forma 1-sav., metinė) neatitikimas. Mokesčio už valstybinių išteklių naudojimą plano rodiklis neteisėtai sumažintas 101,0 tūkst. Lt.

5. Dėl neteisėtai sumažinto 101,0 tūkst. Lt mokesčio už valstybinių išteklių naudojimą plano rodiklio, mes negalime pasisakyti už Šilutės rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2013 m. sausio 1 d. ataskaitos (Forma 1-sav., metinė) parengimo teisingumą.

6. Nesivadovauta 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir Savivaldybės administracijos Apskaitos politikos nuostatomis, kad, baigus rekonstrukcijos ar statybos darbus, turi būti didinama ilgalaikio turto įsigijimo savikaina. Turtas, kurio vertė 18 661,853 tūkst. Lt, užpajamuotas du kartus.

2.1.3. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir Savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos vertinimas

Šilutės rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nefinansinio turto, kurį Savivaldybės biudžetinės įstaigos patikėjimo teise valdo, naudoja ir disponuoja juo, 2011-12-31 pagal biudžetinių įstaigų duomenis balansinė vertė – 275 496,0 tūkst. Lt, 2012-12-31 balansinė vertė – 297 660,6 tūkst. Lt, ilgalaikis materialusis turtas – (balansinė vertė) 295 431,2 tūkst. Lt. Ilgalaikis nematerialusis turtas -1 503,0 tūkst. Lt, atsargos – 544,0 tūkst. Lt.

⁵ Finansinio (teisėtumo) audito išvada 2013-06-17 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio“ Nr. K1-8/1.

Savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2012-12-31 balansinė vertė iš viso – 74 802,4 tūkst. Lt, iš jų: ilgalaikis materialusis turtas – (balansinė vertė) 74 791,2 tūkst. Lt.

Kontrolės ir audito tarnyba 2012 metais raštuose, audito ataskaitose audituojamų subjektų vadovams, buhalteriams teikė išvadas ir rekomendacijas dėl nustatytų neatitikimų teisės aktams, kaip racionaliai, taupiai pagal įstatymuose nustatytą paskirtį naudoti valstybės ir savivaldybės turtą, lėšas. Visų audituotų įstaigų vadovai raštu pateikė apie auditų metu nustatytų klaidų pašalinimą bei tai pateisinamuosius dokumentus.

Surinkę įrodymus nuomonei pareikšti pateikėme sąlyginę išvadą⁶.

• *Sąlyginės nuomonės dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos pagrindas.*

1. Nesivadovauta 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir Savivaldybės administracijos apskaitos politikos nuostatomis, kad baigus rekonstrukcijos ar statybos darbus, turi būti didinama ilgalaikio turto įsigijimo savikaina.

2. Nustatyti Savivaldybės turto ataskaitos ir pateiktų FBA duomenų neatitikimai: „Nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai“ padidinta 18 661,853 tūkst. Lt.

3. Valstybės kontrolė audito metu nustatė valstybės turto duomenų neatitikimą – 196,3 tūkst. Lt.

Dėl minėtos reikšmingos ilgalaikio materialiojo turto klaidos Savivaldybės 2012 metų turto ataskaita neparodo tikrosios padėties, todėl už ilgalaikį turtą pasisakyti negalėjome.

Administracija atsižvelgė į Kontrolės ir audito tarnybos nustatytus Savivaldybės turto ataskaitos ir FBA duomenų neatitikimus, kad ilgalaikis materialusis turtas buvo padidintas (užpajamuotas du kartus) 18 661,53 tūkst. Lt ir juos ištaisė. Taip pat Administracija atsižvelgė į audito metu nustatytos klaidos susidarymo pobūdį ir papildomai ištaisė apskaitos registre „Nebaigta statyba“ klaidų – 40 mln. Lt.

Savivaldybės tarybai buvo teikiama, patikslinta Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir Savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaita, ištaisius klaidas, ir jai Savivaldybės taryba pritarė 2013-06-27 sprendimu Nr. T1-786.

Kontrolės ir audito tarnyba nustatytas 2012 metų auditų klaidas susistemino ir parengė jų suvestinę. Šilutės rajono savivaldybės grupės 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų audito rezultatų suvestinė pateikiama Šilutės rajono Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2013 metų metinės veiklos ataskaitos priede.

2.3. Išvados dėl paskolų

Rengiant išvadas dėl paskolų, audito metu buvo surinkti įrodymai, kuriais buvo pagrįsta Savivaldybės biudžeto pajamų, kreditinio įsiskolinimo, vidaus skolos augimas, Savivaldybės skolinimosi lygis ir ypatingas dėmesys skirtas skolinimosi limitams, kad nebūtų viršyti teisės aktuose nustatyti limitai. 2013 metais atlikome 3 ribotos apimties finansinius auditus ir Savivaldybės tarybai pateikėme 4 išvadas:

▪ dėl 7 048,32 tūkst. Lt ilgalaikės paskolos refinansavimo. Išanalizavus biudžeto pajamas, kreditinį įsiskolinimą, vidaus skolos augimą, Savivaldybės skolinimosi lygį, audito 2013 m. kovo 21 d. išvadoje Nr. K1- 1/1 pateikėme savo nuomonę, kad refinansavus 7 048,32 tūkst. Lt skolas

⁶ Finansinio (teisėtumo) audito išvada 2013-06-17 „Dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir Savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2012 metų ataskaitos““ Nr. K1-8/3.

bankams, Lietuvos Respublikos 2013 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatyti skolinimosi limitai nebus viršyti.

- dėl 9 166,9 tūkst. Lt ilgalaikės paskolos iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų investicijų projektams finansuoti. Audito 2013 m. gegužės 27 d. išvadoje Nr. K1- 7/2 bei ataskaitoje buvo atkreiptas dėmesys, kad Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba 2011-2012 m. teikė Savivaldybės tarybai išvadas dėl anksčiau minėtų ilgalaikių: 7 378,7 tūkst. Lt ir 1 797,4 tūkst. Lt paskolų ėmimo iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų investicijų projektams finansuoti. Pagal Šilutės rajono savivaldybės ir Finansų ministerijos 2010-2012 metais pasirašytas sutartis investicijų projektams finansuoti iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų Savivaldybė iki 2013 m. kovo 31 d. iš Finansų ministerijos buvo gavusi 7 051,7 tūkst. Lt ilgalaikių paskolų. Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba, atsižvelgusi į pasikeitimus, įvertino tik likusios negautos dalies – 2 115,2 tūkst. Lt ilgalaikės paskolos ėmimo galimybes. Savivaldybei gavus 2 115,2 tūkst. Lt ilgalaikę paskolą, bendra skola sudarytų 71,6 procentų 2013 metų biudžeto pajamų, todėl Savivaldybė gali skolintis tik projektams, finansuojamiems iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, įgyvendinti

- dėl 2 000,0 tūkst. Lt trumpalaikės paskolos iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, t.y. iš valstybės biudžeto biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui išmokėti ir socialinio draudimo įmokoms sumokėti. Audito 2013 m. gegužės 27 d. išvadoje Nr. K1-7/1 atkreiptas dėmesys, kad Savivaldybės kreditinis įsiskolinimas tendencingai didėja. Yra rizika, kad Savivaldybė gali pritrūkti lėšų net būtiniams išlaidoms apmokėti. Nenustatyti jokie apribojimai teisės aktais nustatyta tvarka imti trumpalaikę paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti. Audito ataskaitoje pažymėta, kad trumpalaikė paskola laikinam pajamų trūkumui padengti suteikta iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto apyvartos lėšų į Savivaldybės skolinimosi limitus neįskaitoma, tačiau kreditinis įsiskolinamas (įskaitant paskolas) tendencingai didėja ir trumpalaikė paskola tik laikinai išspręstų išlaidų dengimo problemas. Dėl šios priežasties kyla būtinybė ieškoti biudžeto išlaidų mažinimo rezervų.

- dėl ilgalaikių 1 104,2 tūkst. Lt paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų investicijų projektams įgyvendinti. Audito 2013 m. spalio 23 d. išvadoje Nr. K1-9/1 pažymėta, kad Savivaldybei gavus 1 104,2 tūkst. Lt ilgalaikės paskolas, Savivaldybės skola sudarytų 73,5 procentus 2013 metų biudžeto pajamų ir priartėtų prie nustatytos skolinimosi limito ribos 75 proc.

2.4. Finansiniai ir teisėtumo 2013 metų audita

Savivaldybės 2013 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio bei Savivaldybės 2013 metų nuosavybės teise priklausančio ir valstybės patikėjimo teise valdomo turto, ir metinės turto ataskaitos finansiniam auditui atlikti pagal 2013 metų atrankinį tyrimą atliekami finansiniai ir teisėtumo audita, kurie bus baigti 2014 metais:

2.4.1. Juknaičių pagrindinė mokykla

Audituoti darbo užmokesčio asignavimai iš viso 1 497,1 tūkst. Lt, iš jų: MK lėšos – 907,6 tūkst. Lt, SB lėšos – 589,5 tūkst. Lt. Atlikus audito pagrindines, analitines procedūras, nuoseklios peržiūros testus, nustatytos klaidos ir neatitikimai. Mokyklos direktorei 2014-01-22 rašte Nr. K6-(3.1.8.)-5 pateikta 12 rekomendacijų dėl darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo, atostogų rezervo, sąskaitų plano, dėl neteisėtai padidintų 600,00 Lt. darbo užmokesčio sąnaudų „Didžiojoje knygoje“ ir kt., nurodant rekomendacijų įgyvendinimo terminą. Mokyklos vadovybė 2014-02-07 raštu Nr. VS-14 informavo apie neatitikimų ištaisymą ir pateikė įrodančius dokumentus. Auditas bus baigtas 2014 metais. Ištinės ilgalaikio turto inventorizacijos metu patikrinta turto iš viso – 2 898,397 tūkst. Lt.

Buvo nustatyti Vyriausybės nutarimu patvirtintos inventorizavimo tvarkos nesilaikymo atvejai, kurie pateikti 2013-12-18 rašte Nr. K6-(3.1.8)-82. Mokyklos direktorius 2013-12-27 raštu Nr. V5-143 pateikė įrodančius dokumentus apie nustatytą neatitikimų ištaisymą.

2.4.2. Švėkšnos „Saulės“ gimnazija

Audituoti darbo užmokesčio asignavimai - 2 715,2 tūkst. Lt, iš jų: MK lėšos – 2 287,2 tūkst. Lt, SB lėšos – 428,0 tūkst. Lt. Nustatyti teisės aktų pažeidimai: Didžiosios knygos darbo užmokesčio, socialinio draudimo sąskaitų ir Veiklos rezultatų 2013-10-01 ataskaitos „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ 104,8 tūkst. Lt neatitikimas. Pasitaikė atvejų, kai buvo nesivadovaujama Buhalterinės apskaitos įstatymu (dėl Apskaitos politikos) bei nevykdomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiams keliami reikalavimai ir kt. Nustatyti neatitikimai Kontrolės ir audito tarnybos pateikti 2014-01-24 rašte Nr. K6-(3.1.8.)-7. Mokyklos direktorė 2014-02-18 raštu Nr. D3-(2.3)-38 informavo, kad visos 10 rekomendacijų įgyvendintos ir 2013 metų finansinėje atskaitomybėje duomenys bus pateikti taip, kad jie atspindėtų tikrą ir teisingą įstaigos apskaitos padėtį.

Ilgalaikio turto inventorizacijos metu faktiškai patikrinta iš viso – 8 421,059 tūkst. Lt, iš jų: nematerialiojo turto – 14,673 tūkst. Lt. Apie nustatytus neatitikimus 2014-04-03 informuota raštu Nr. K6 (3.1.8.)-26. Pateiktos rekomendacijų įgyvendintos. Auditas bus baigtas 2014 metais.

2.4.3. Saugų J. Mikšo pagrindinė mokykla

Audituoti darbo užmokesčio asignavimai iš viso 1 324,3 tūkst. Lt, iš jų: MK lėšos – 973,3 tūkst. Lt, SB lėšos – 351,0 tūkst. Lt. Mokyklos direktoriui 2014-01-24 raštu K6-(3.1.8.)-8 pateikta 15 rekomendacijų dėl nustatytų teisės aktų nesilaikymo ir rekomenduota: vadovautis mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintu Sąskaitų planu, ligos pašalpos sąnaudas tinkamai registruoti nurodytose sąskaitose, iki metinės finansinės atskaitomybės pateikimo, atostogų rezervo ir darbdavio socialinio draudimo įmokų sąnaudas (neleistinai padidintas 21,0 tūkst. Lt suma) teisingai atvaizduoti Veiklos rezultatų 2013-12-31 ataskaitoje, darbo užmokestį mokėti vadovaujantis Darbo kodeksu, vykdyti įstatymais numatytų naujų apskaitos procesų bei procedūrų įstaigos apskaitoje įdiegimą, Apskaitos vadovą parengti, vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, kad jis atitiktų teisės aktais nustatytų metodų ir taisyklių visumą, Tvarkas atnaujinti, klaidas apskaitos registruose, finansinėse ataskaitose taisyti, vadovautis Buhalterinės apskaitos įstatymu, VSAFAS reikalavimais. Mokyklos direktorė 2014-01-24 raštu informavo, kad ištaisė nurodytas klaidas Didžiojoje knygoje ir patikslino kitus dokumentus.

Įstaigoje atlikta ištisinė ilgalaikio turto inventorizacija, kurios metu faktiškai patikrinta ilgalaikio turto – 3 395,813 tūkst. Lt. Mokyklos direktoriui 2014-01-23 raštu Nr. K6-(3.1.8.)-6 pateiktos 8 rekomendacijos, rekomenduota iki finansinės atskaitomybės pateikimo atstatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas, IT likutinę vertę, finansavimo sumas ilgalaikiam turtui įsigyti, panaudotas finansavimo sumas. Direktorius 2014-01-25 raštu Nr. VII-41 pateikė įrodančius dokumentus apie ištaisytus neatitikimus. Auditas bus baigtas 2014 metais.

2.4.4. Savivaldybės administracija

Gyvenamųjų patalpų finansinis ir teisėtumo auditas.

Negyvenamųjų patalpų finansinis ir teisėtumo auditas. Atliekamos baigiamosios audito procedūros, auditai bus užbaigti 2014 metais.

2.5. Audito procedūros kituose subjektuose

2.5.1. Šilutės lopšelis - darželis „Žibutė“

Audituoti darbo užmokesčio asignavimai iš viso 1 190,5 tūkst. Lt, iš jų: MK lėšos – 356,5 tūkst. Lt, SB lėšos – 834,0 tūkst. Lt. Atlikus darbo užmokesčio audito procedūras, įstaigos atsakingi darbuotojai 2014-02-03 raštu Nr. K6-(3.1.8.)-11 įpareigoti iki metinės atskaitomybės pateikimo

ištaisyti audito metu nustatytą 2013-10-01 Didžiosios knygos darbo užmokesčio, socialinio draudimo sąskaitų likučių perkėlimo į Veiklos rezultatų ataskaitą tarpusavio duomenų neatitikimą – 818,8 tūkst. Lt bei kt. teisės aktų pažeidimus. Direktorė 2014-02-11 raštu Nr. D3-13 išsamiai atsakė ir pateikė įrodančius dokumentus apie įgyvendintas rekomendacijas.

2.5.2. Rusnės pagrindinė mokykla

Audituoti darbo užmokesčio asignavimai iš viso 65,188 tūkst. Lt, iš jų: MK lėšos – 47,231 tūkst. Lt, SB lėšos – 17,957 tūkst. Lt. Kontrolės ir audito tarnyba, atlikusi audito procedūras, 2014-02-10 rašte Nr. K6-93.1.8)-13 nurodė pažeidimus ir pateikė 17 rekomendacijų, iš jų: „Sukauptas valstybinio socialinio draudimo įmokų sąnaudas“ registruoti ir kaupti apskaitos registro „Didžioji knyga“ sąskaitoje 6952103 „Sukauptos valstybinio socialinio draudimo įmokų sąnaudos“ (VB lėšos) ir sąskaitą naudoti apskaitoje, iki metinės finansinės atskaitomybės pateikimo apskaitos registro „Didžioji knyga“ sąskaitoje 6927001 „Mokėtinis darbdavio socialinio draudimo įmokos“ užregistruoti 144,081 tūkst. Lt (VB lėšos), 65,18 tūkst. Lt (SB lėšos), o sąskaitoje 6922001 „Mokėtinis darbdavio socialinio draudimo įmokos“ atitinkamai sumažinti 144,081 tūkst. Lt (VB lėšos), 65,18 tūkst. Lt (SB lėšos) darbdavio socialinio draudimo įmokas, parengti Apskaitos vadovą, kad jis atitiktų teisės aktais nustatytų metodų ir taisyklių visumą, Tvarkas atnaujinti pagal VSAFAS reikalavimus ir t.t. Įstaigos vadovas 2014-02-24 raštu Nr. V4-21 informavo, kad rekomendacijas įgyvendino iš dalies ir nurodė priežastis bei įgyvendinimo terminą.

Atliekant šį auditą, Kontrolės ir audito tarnyba 2013-11-14 raštu kreipėsi į Valstybinę darbo inspekciją dėl švietimo įstaigų vadovų darbo sutarčių sudarymo, dėl papildomų darbų, dėl kasmetinių atostogų trukmės. Gavusi Valstybinės darbo inspekcijos specialistų išaiškinimą „Dėl mokyklos vadovo darbo“, Savivaldybės administracijos direktoriui pateikėme 4 rekomendacijas.

2.5.3. Šilutės Vydūno gimnazija

Audituoti darbo užmokesčio asignavimai – 2 013,2 tūkst. Lt, iš jų: darbo užmokestis - 1 539,0 tūkst. Lt, socialinio draudimo įmokos – 474,2 tūkst. Lt. Siekiant išvengti rizikų klaidoms atsirasti, mokyklos direktoriui rekomenduota įpareigoti vyr. buhalterę tikslingai naudoti žmogiškuosius išteklius, neatlikti rankiniu būdu buhalterinių operacijų (kasinių ir faktinių išlaidų apskaita), išnaudoti buhalterinės apskaitos programos modulius, tvarkant bankinių operacijų, registro – Didžioji knyga ir kt. registrų (operacijų) apskaitą bei ištaisyti kitus 2014-02-28 rašte Nr. K6-(3.1.8.)-17 nurodytus neatitikimus. Iš viso pateikta 20 rekomendacijų. Mokyklos direktorius 2014-02-19 raštu Nr. 3-11-44 informavo apie ištaisytus neatitikimus, patikslintas ar patvirtintas naujas tvarkas bei priimtus kitus sprendimus.

2.5.4. Valstybės biudžeto 2013 metų specialiosios tikslinės dotacijos panaudojimo teisėtumo vertinimas.

Šilutės rajono savivaldybei 2013 metais patvirtinti mokinio krepšelio asignavimai - 31 319,5 tūkst. Lt. Patikrinus tikslinės paskirties lėšų (mokinio krepšelio lėšų) išankstinius apmokėjimus pagal 2013-12-31 „Mokėtinų ir gautinų sumų“ ataskaitas nustatyta, kad iš 16-os biudžetinių įstaigų pateikusių duomenis apie debitorinį įsiskolinimą, 11 biudžetinių įstaigų vadovybė, pažeidžiant teisės aktus, 2013 metais mokinio krepšelio lėšas panaudojo ne pagal tikslinę paskirtį viso 16,58 tūkst. Lt ir nustatytu terminu negrąžino asignavimų į Savivaldybės biudžetą. Savivaldybės administracija nevykdė Mokinio krepšelio lėšų panaudojimo kontrolės ir neužtikrino, kad lėšos būtų panaudotos efektyviai, pagal tikslinę paskirtį. Pažeistas Biudžeto sandaros įstatymas, 2013 metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas. Atkreiptinas dėmesys, kad Mokinio krepšelio lėšų neteisėti panaudojimo atvejai Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos buvo nustatyti 2012 metais. Dėl daromų sisteminių klaidų informuotas Savivaldybės administracijos

direktorius, kuris 2014-04-02 raštu Nr. R3-(4.1.16.)- 2560 informavo, kad švietimo įstaigų vadovų pasitarime bus aptarta MK lėšų panaudojimo sisteminės klaidos.

2.5.5. Savivaldybės administracija. Darbo užmokestis. Privatizavimo fondas.

Specialioji programa.

Darbo užmokestis bei socialinio draudimo įmokos sudarė reikšmingą dalį – 56,0 proc. visų 2013 metais kasinių išlaidų. Analizuojant pagal lėšų šaltinius, didžiausia priedų, pašalpų, vienkartinį išmokų dalis – 103,04 tūkst. Lt arba 54,1 proc. visų išmokų 2013 metais teko savivaldybės biudžeto lėšų priedams.

- Savivaldybės administracijoje, jos padaliniuose be pagrindinio darbo užmokesčio, priedų už kvalifikacinę klasę bei stažą Valstybės tarnyboje - mokami priedai, priemokos, vienkartinės išmokos, vienkartiniai priedai, pašalpos, kurių per 2013 metų II pusmetį iš viso išmokėta 190,55 tūkst. Lt, iš jų: iš Savivaldybės biudžeto lėšų – 103,04 tūkst. Lt, valstybės biudžeto lėšų – 87,51 tūkst. Lt.

- Mokant priedus, priemokas „už papildomų užduočių atlikimą“, „už padidėjusį darbų mastą“, už pareigybėse neaprašytus darbus ir kt., nenustatyti vertinimo kriterijai, pagal kuriuos būtų galima apibrėžti darbų, užduočių svarbumą, sudėtingumą.

- Administracijos direktoriaus įsakymuose nebuvo išvardinta, kokius papildomus konkrečius darbus darbuotojai atliks, kai jie neaprašyti pareigybės aprašymuose, „kai padidėjęs darbų mastas“, kai darbo krūvis viršija įprastą veiklą. Nesivadovauta Valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatomis, – nesilaikyta reikalavimo, kad „papildomos užduotys valstybės tarnautojui turi būti suformuluotos raštu“.

- Audito metu, nustatyta, kad administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintoje Apskaitos politikoje neparengtas ir nepatvirtintas Darbo užmokesčio apskaitos tvarkos aprašas. Centralizuotos buhalterijos atsakingų darbuotojų pateiktuose archyvinių priskaitymo ir atskaitymo žiniaraščiuose naudojami priskaitymo ir atskaitymo kodai neregamentuoti, neaprašyti apskaitos tvarkose.

Savivaldybės 2013 metų privatizavimo fondo lėšų panaudojimas. Privatizavimo fondo 2013 metų audituojami asignavimai – 401,47 tūkst. Lt. Audito procedūros bus baigtos 2014 metais.

Savivaldybės Aplinkos apsaugos ėmimo specialioji programa. Aplinkos apsaugos specialiosios rėmimo programos 2013 metų audituojami asignavimai – 591 067 tūkst. Lt. Audito procedūros bus baigtos 2014 metais.

2.5.6. Vilkyčių pagrindinė mokykla

Atliktos audito procedūros ilgalaikio turto srityje. Faktiškai patikrinta ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto – 1 324,482 tūkst. Lt. Inventorizacijos metu pertekliaus ar trūkumo nenustatyta. Įstaigoje, registruojant ir inventorizuojant ilgalaikį turtą, įdiegtos tinkamos ir pakankamos kontrolės procedūros, patvirtintos tvarkos ir taisyklės veikia.

2.5.7. Traksėdžių pagrindinė mokykla

Atlikta ištisinė ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto inventorizacija ir patikrinta turto iš viso 1 637,2 tūkst. Lt. Inventorizacijos metu buvo nustatyta, kad daugeliu atveju buvo nesilaikyta Vyriausybės nutarimu patvirtintų Inventorizacijos tvarkos reikalavimų: dėl inventorizacijos, dėl materialiai atsakingo asmens pasikeitimo ir t.t. Įstaigoje esantis turtas, žemės sklypai teisingai apskaityti tik audito metu. Inventorizacijos metu. Buvo pateikta 10 rekomendacijų, apie kurių įgyvendinimą direktorė informavo 2014-02-07 raštu Nr. V6-43.

2.5.8. Šilutės r. vaikų meno mokykla

Patikrintas ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas iš viso, kurio pradinė vertė – 347,9 tūkst. Lt, likutinė vertė – 93,1 tūkst. Lt. Inventorizacijos metu buvo rekomenduota nepataisomai sugedusį, morališkai pasenusį ir ugdymo procese bei veikloje senai nebenaudojamą ilgalaikį turtą, kurių pradinė vertė – 18,8 tūkst. Lt, likutinė vertė – 0,0 Lt, todėl, vadovaujantis teisės aktais, turtą pripažinti nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti. Vertinimo metu nustatyta, kad 2013 metų atliktos Mokyklos inventorizacijos inventoriniuose aprašuose nepateikta reikšminga informacija apie ilgalaikį turtą nebalansinėse sąskaitose (Dailės mokyklos, Meno mokyklos pastatai pagal Panaudos sutartis), kurių vertė iš viso – 154,9 tūkst. Lt. Mokyklos direktorei 2014-02-28 rašte Nr. K6-(3.1.8.)-17 pateiktos 8 rekomendacijos, į kurias buvo atsižvelgta, nustatyti neatitikimai ištaisyti bei kreiptasi į Savivaldybės administracijos komisiją dėl ilgalaikio turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti. (Mokyklos direktoriaus 2014-02-27 raštas Nr. (1.16)-40).

2.5.9. Pamaro pagrindinė mokykla

Vykdyta poauditinė stebėseną, kadangi audituojant 2013 m. (audituojamas laikotarpis – 2012 metai) buvo nustatyti reikšmingi teisės aktų pažeidimai: ilgalaikio turto vienetų apskaitoje ir natūroje neatitikimai, neatitikimai turto registravimo, pajamavimo, ženklinimo srityse, kurie sudaro prielaidas klaidoms ir apgaulėms atsirasti. Pamaro pagrindinėje mokykloje 2013 metų inventorizacijai buvo pasirodžiusi, atkreiptas dėmesys į teisės aktais nustatytą atsakomybę, kontrolės procedūros įdiegtos. Mokyklos direktoriui 2014-01-09 raštu Nr. K6-(3.1.8.)-3 pateiktos 3 rekomendacijos, kurios operatyviai buvo įgyvendintos.

2.5.10. Šilutės lopšelio - darželio „Žibutė“

Inventorizacijos metu patikrinta turto iš viso – 1 463,165 tūkst. Lt, iš jų: ilgalaikis materialusis – 1 462,457 tūkst. Lt, ilgalaikis nematerialusis turtas – 0,71 tūkst. Lt. Inventorizacijos metu pertekliaus ar trūkumo nenustatyta. Mūsų nuomone, įstaigoje patvirtintos tvarkos ir taisyklės veikia, vadovas formuoja pakankamai gerą įstaigos mikroklimatą, palankiai ir reikliai žiūri į kontrolės priemones.

2.5.11. Katyčių pagrindinė mokykla

Atlikome Finansinės būklės ataskaitos (FBA), Veiklos rezultatų ataskaitos (VRA), Pinigų srautų ataskaitos, Grynojo turto pokyčio ataskaitos (GTP) 2013-12-31 duomenų bei Aiškinamojo rašto prie pateiktos atskaitomybės informacijos atskleidimo vertinimus.

Finansinėse ataskaitose nustatyti apskaitos duomenų neatitikimai, taip pat nustatyta, kad mokyklos vyr. buhalterė nuo 2009 metų nesivadovavo Šilutės rajono savivaldybės Tarybos sprendimu, kuriuo vadovaujantis į privatizuojamų objektų sąrašą įtraukta mokyklos pastato dalis privalėjo būti perduota priėmimo - perdavimo aktu nuosavybės teisę turinčiai Šilutės rajono savivaldybės administracijai apskaitoje darant nurodytus buhalterinius ūkinių operacijų įrašus. Nuo 2009 metų finansinėse ataskaitose ilgalaikio materialiojo turto straipsnius padidino 509 538,00 Lt. Minėta klaida iškreipia 2013 metų Katyčių pagrindinės mokyklos finansinę atskaitomybę. Audito metu nustatyta, kad perduotas turtas neužregistruotas reikalingomis, atitinkančiomis VSAFAS reikalavimams sąskaitų korespondencijoms. Neatitikimai išdėstyti Kontrolės ir audito tarnybos 2014-05-09 rašte. Nr. K6-(3.1.8)-45, kurie iki 2014-05-19 turės būti ištaisyti.

2.5.12. Švėkšnos specialioji mokykla

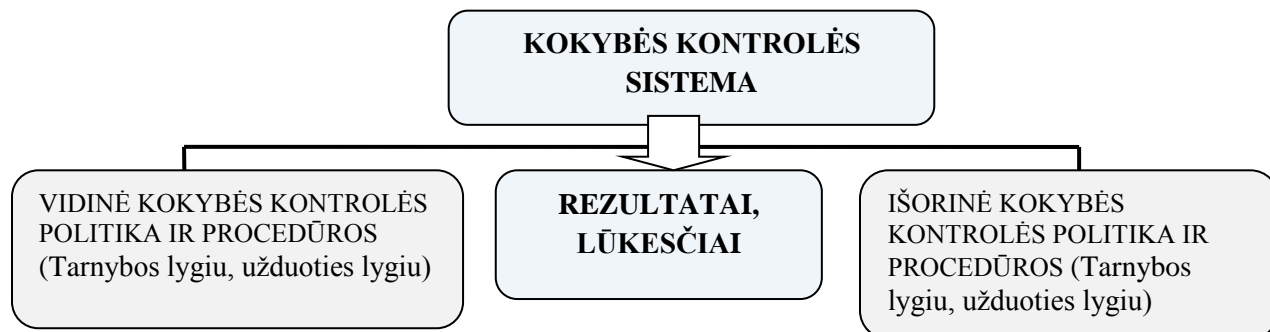
Atlikome pagrindines audito procedūras 2013 metų finansinės atskaitomybės srityje. Šioje įstaigoje finansinės atskaitomybės parengimo klaidos – sisteminės, kartojasi kiekvienais metais. Jau 2012 metų finansinės atskaitomybės srityje, Kontrolės ir audito tarnyba atlikusi pagrindines audito procedūras, buvo nustatęsi – FBA ilgalaikio turto esminę klaidą - 17,815 mln. Lt. Atlikus

pagrindines audito procedūras 2013 metų finansinės atskaitomybės srityje nustatytos kokybiškai svarbios klaidos 2013 metų gruodžio 31 d. suvestinio registro „Didžioji knyga“ ir FBA, VRA, GTPA rodiklių neatitikimai, iš viso pagal atskirus Ataskaitų straipsnius: FBA (Finansinės būklės 2013-12-31 ataskaita) – 1 469,542 tūkst. Lt; VRA (Veiklos rezultatų 2013-12-31 ataskaita) – 53,235 tūkst. Lt – neišvestas finansinis rezultatas (einamųjų metų perviršis ar deficitas); GTPA (Grynojo turto pokyčių 2013-12-31 ataskaita) – 53,235 tūkst. Lt – nenustatytas 2013-12-31 perviršis ar deficitas. Mokyklos direktorė raštu informuota apie nustatytas klaidas, pateiktos 3 rekomendacijos, kurios įgyvendintos.

Visų audituojamų subjektų vadovai auditų metu buvo informuoti apie teisės aktų pažeidimus, klaidas bei neatitikimus apskaitoje, atkreiptas dėmesys į problemas darbo užmokesčio, biudžeto lėšų valdymo, turto naudojimo, jo apskaitymo ir kitose srityse. Viešojo sektoriaus subjektai, siekdami įgyvendinti teisės aktus, sistemingai kiekvieno audito proceso metu vykdė mūsų pateiktas žodžiu ir raštu rekomendacijas bei pastabas. Dauguma rekomendacijų buvo operatyviai įgyvendintos audito metu. Rekomendacijoms įgyvendinti, kurių vykdymui buvo reikalingas VSAKIS sistemos leidimas, buvo pratęsiamas klaidų taisymo terminas. Audituojami subjektai, išskyrus atskirus atvejus, iki 2013 metų finansinės atskaitomybės pateikimo Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (VSAKIS) klaidas ištaisė.

3. AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Kokybės užtikrinimo pagrindinis tikslas yra garantuoti, kad auditas – atliekamas pagal valstybinio audito reikalavimus laikantis tarptautinių audito standartų. Šiuo tikslu vertinama audito kokybė audito institucijos ir tam tikro audito lygiu.

Vidinę audito kontrolės politiką formuoja ir jos įgyvendinimą organizuoja Savivaldybės kontrolierius, vadovaudamasis Valstybinio audito reikalavimais ir Tarptautinio audito standartais. Ją sudaro audito priežiūra ir peržiūra. Audito peržiūros principas – audito dokumentus peržiūri ne juos parengęs, o kitas Tarnybos darbuotojas.

Kontrolės ir auditų tarnybų išorinė kokybės kontrolė (išorinė peržiūra) nustatyta įstatymu – ją atlieka Valstybės kontrolė. Bendrosios išorinės peržiūros tikslas – įvertinti Kontrolės ir audito tarnybos audito kokybės užtikrinimo politiką ir procedūras, susijusias su bendra audito veikla, jų veiksmingumą, nustatyti darbuotojų mokymo sritis, pateikti patikimą informaciją apie atlikto audito kokybę.

3.1. Audito kokybės kontrolės sistema ir stebėseną

Tarnybos audito kokybės politiką, audito procedūras, peržiūros ir audito kokybės kontrolės bendruosius reikalavimus nustato Tarnybos audito kokybės valdymo taisyklės, parengtos vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu ir Valstybinio audito reikalavimais. Taisyklės parengtos

atsižvelgiant į tai, kad siekiant užtikrinti audito darbo kokybę, auditoriaus darbas visuose audito etapuose turi būti prižiūrimas ir peržiūrimas.

Audito darbo priežiūrą atlieka Savivaldybės kontrolieriaus pavedime atlikti auditą nurodytas audito grupės vadovas. Vidinę audito peržiūrą, kurios tikslas yra patikrinti, ar pateikta teisinga audito išvada apie finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams atlieka Savivaldybės kontrolierius arba jo pavaduotojas

2013 metais Tarnyboje vykdyta nuolatinė audito kokybės užtikrinimo procedūrų pakankamumo ir veiksmingumo stebėseną. Kiekvieno darbuotojo atliktos audito procedūros prižiūrėtos ir peržiūrėtos, siekiant nustatyti, ar auditas atliekamas pagal audito planą ir programas, atliktas darbas ir gauti rezultatai tinkamai pateikti darbo dokumentuose, išspręsti ir audito išvadoje bei rekomendacijose pateikti visi svarbūs audito klausimai, pasiekti audito procedūrų tikslai, padarytos išvados ir rekomendacijos atitinka darbo rezultatus ir pagrindžia nuomonę.

3.2. Tarnybos išorinė peržiūra

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 6 punktu bei Valstybės kontrolieriaus 2013-12-16 įsakymu Nr. V-201, buvo atlikta Tarnybos išorinė audito peržiūra. Audito kokybės politikos ir procedūrų veiksmingumas vertintas institucijos ir audito lygiu. Rezultatai pateikti 2014-01-20 Valstybės kontrolės išorinės peržiūros ataskaitoje „Dėl Šilutės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2012 metais atliktų auditų“. Ataskaita skelbiama Šilutės rajono savivaldybės interneto portale www.silute.lt nuorodoje – „Kontrolės ir audito tarnyba“.

Ištrauka iš Valstybės kontrolės išorinės peržiūros ataskaitos :

„3. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Šilutės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje laikomasi profesinės etikos reikalavimų, nepriklausomumo principų, jos veikla skelbiama interneto puslapyje.

Tarnyboje sukurta tokia sistema, kad visi auditai būtų atliekami pagal Valstybinio audito reikalavimus. Mūsų nuomone, Šilutės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, atlikdama Šilutės rajono savivaldybės 2012 m. biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių auditą, surinko visais reikšmingais atžvilgiais pakankamus ir tinkamus audito įrodymus, kuriais pagrįsta pateikta finansinio audito ataskaita ir išvada. Tarnybos pastebėjimai, išvados ir rekomendacijos pagrįstos, finansinis auditas atliktas vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais valstybinio audito atlikimą.

Gerosios praktikos pavyzdžiais siūlome laikyti tarnybos parengtus finansinių ataskaitų konsolidavimo vertinimo darbo dokumentus (FAFARV08, FAFARV-03-K-PKA-D-KK, KFAR04-K-KSP-K-KK-M, KFARV01, KFARV02, KFARV05-K-KKK-A-KK, KFARV06-K-TSP-B-KK). “

4. BENDROSIOS NUOSTATOS

Auditų metu nustačius klaidas, neatitikimus ir įvertinus jų reikšmingumą, pateikti raštai vadovams, siekiant, kad iki metinės finansinės atskaitomybės sudarymo jos būtų ištaisytos ir finansinė atskaitomybė pateikta teisinga. Rekomendacijų įgyvendinimas yra vienas iš Tarnybos veiklos vertinimo kriterijų, suteikiantis informaciją apie auditų veiksmingumą. Auditų metu buvo pateiktos 242 rekomendacijos, kurių vykdymas buvo nuolat stebimas ir apie jų nevykdymą subjektams primenama. Auditams nepasibaigus buvo įvykdyta apie 80 proc. pateiktų rekomendacijų. Tačiau dėl kai kurių rekomendacijų specifikos jų vykdymui reikalingas atitinkamas laikas ir įvairios priemonės. Tinkamas teiktų rekomendacijų įgyvendinimas didina pridėtinę audito

vertę, stiprina audito reikšmę, todėl viena iš svarbiausių Tarnybos uždavinių yra audito rekomendacijų įgyvendinimo sistemos nuolatinis gerinimas.

Didelė dalis subjektų vertina audito paslaugas, operatyviai teikia dokumentus audito procedūroms atlikti ir skubiai taiso klaidas, todėl norime padėkoti visiems audituotų subjektų vadovams, buhalteriams ir kitiems specialistams už supratingumą ir pagalbą. Tarnyba ir toliau sieks abipusio suinteresuotumo ir pasitikėjimo. Iš Tarybos narių laukiame objektyvaus Tarnybos veiklos vertinimo, pastabų ir pasiūlymų, kaip gerinti darbą. Tikime, kad bendromis mūsų visų pastangomis pasieksime, kad Savivaldybės turtas būtų valdomas skaidriau, taupiau, efektyviau ir racionaliau.

PRIDEDAMA. Šilutės rajono savivaldybės grupės 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų audito rezultatų suvestinė, [1 priedas](#), 7 lapai.

Savivaldybės kontrolierė

Jolita Stonkuvienė